

Paula Kasares

IRAKASLEA

Andaluziar bat katalanez

Egunotan erruz ekarri dute berriparperetara eta berriorri digitaletara joan den maiatzaren 24an Jose Montilla *presidentak* Espainiako Senatuko Autonomia Erkidegoen

Batzorde Nagusian egindako hitzaldia. Minztaldi hartan katalanean eta gaztelanian ez ezik, galego eta euskara apurretan ere busti omen zuen mingaina Generalitateko buruak belarri anitzendako minkor.

Estatuko hizkuntza aniztasunari lekurik eman nahi ez diotenak mutur beltz jarri ziren. Bitartean, egun horretan Estatuko hizkuntzetara itzulpenak egiteko kontratatutako zazpi itzultzaileei nahas-mahas galanta sortu zien Montillaren mingain bihurrituak.

Baina itzultzaileendako nahas-bidea bezala, bokazio espainiazale hetsia dutenendako xaxatzai-leak izan dira Montillaren hitzak eta bi dira, batik bat, hizkuntza fundamentalistei barkakizun iruditu ez zaizkienak:

Alde batetik, kostua: *presidentaren* apeta garestia atera omen zaigu denoi, 6.000 eurotik goiti. Barkaezina halako diru zaintzea, noiz eta estutasun ekonomikoak sos bakoitzari bi aldiz begirarazten gaituelarik. Senatuaren erregelamenduan aurreikusitakoa baino gertatu ez bazen ere, hedabide ez gutxik Montillaren hitzaldi eleanitza bitxikeria lotsagarritzat agertu du.

JOSU SANTESTEBAN

Izan ere, aniztasuna garestia da, garestiegia batzueendako.

Bertzaldetik, itxuragabekeria: presidentaren gutizia zentzugabea izan da. Dolores de Cospedal PPko idazkari nagusiak esperpentikotzat, zentzugabekeria jasanezintzat jo du Chaves andaluziarrak bere herrikide den Montillari ulertzeko itzulpen-entzungailuak paratu behar izana. Biak andaluziarrak izanda, guztion hizkuntzaz egin beharrean, katalana erabiltzera nabarmenkeria hutsez tematu omen zen presidentea. Montilla izan ordez Puigmarí, Capdevila edo Dalmau izan balitz, barkakizun izanen bide zekiokkeen katalanez egitea, baina Andaluzian sortua izanda inola ere ez. Andaluziarra izanda, nahiz eta *Catalun-yako Generalitateko presidentea* izan, Espainiako ministro (andaluziar) bati katalanez egitea berebiziko zentzugabekeria da.

Oraindik ere anitzek gutxiengo hizkuntzak –estaturik gabekoak erran nahi dut– etnohizkuntzat hartzen dituzte: talde etnikoari lotuak, bertakoen gauza baino ez balira bezala. Hau da, hizkuntza *erregionalak* bertakotasunaren pedigriaren bitxikeria dira hautua baino; arrazaren patutik ihes egin ezin dioten ajeak, hatz hematologikoa duen ezaugarri kulturala. Hizkuntza komuna izanda, zer ari da andaluziar bat katalanez? ■

« Anitzendako hizkuntza *erregionalak*

bertakotasunaren pedigriaren

bitxikeria dira hautua baino;

arrazaren patutik ihes egin ezin

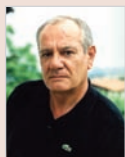
dioten ajeak, hatz hematologikoa

duen ezaugarri kulturala

»

HIRUKO TXIKIAN

Joxemari Ostolaza

Koadrilakoek harritu egin naute. Urte dezente badira bertako soziedadera joan gabea nintzena. Txukunduta dute, guk ez bezala ez dute dituen urteek salatzen, itxuran berritua dute. Ate ondoan dituzte jarrita zabor ontziak, kolore ezberdinez bereiziak, begietarako berrikuntza nabarmena. Jan osteko lanetan lehen ez bezalako tertuliak sortzen dira, zabor-gaiek nolako ontzitan behar duten oraindik denek ez baitakite. Gehienak lotzen dira zeregin berrian, inoiz mahaitik mugitzen ez zirenak barne. Adituak ere sortu ditu sistemak, mahai orotik galdezkatuak izaten direnak.

Hernaniko

Gustuz erantzuten dute, horrek beharrezkoak direla sentiarazten ditu. Eta funtzionatzen du asuntoak. Auzotik, Astigarragatik etorri zaie ziria, eraso izan nahi lukeena, bertako alkateak salatu baitu zenbait hernaniarrek zaborra Astigarragan uzten dutela. Adar-jotzea irudi luke, erraustegiaren eraso dozena bat kilometrora ez balego, eta ordezkatzen duen alderdi politikoak atez atekoaren aurka obsesiboki egingo ez balu. Hobe luke jaun honek bere alderdi barruan begiratuko balu, agian hernaniar kideetan aurkitu baitezake erantzuna, gaurko egunean etxe gehienetan baitago kotxeren bat zabor garraioa ezkutuan egiteko egokieran. ■